

Економски факултет - Прилеп

бр.27

октомври, 2018

Е
К
В
И
Л
И
Б
Р
И
У
М

ЕКВИЛИБРИУМ

Економски факултет – Прилеп
ЕКВИЛИБРИУМ бр. 27
Редакциски одбор

проф. д-р Димитар Николоски; проф. д-р Марјан Ангелески; проф. д-р Драгица Оџаклиеска; проф. д-р Анета Ристеска -
Јанкулоска; доц. д-р Зоран Николовски; проф. д-р Мери Бошкоска, проф.д-р Илија Христоски

Лектура: доц. д-р Зоран Николовски

Дизајн: Виолета Глигоровски

Издавач: Економски факултет - Прилеп

Печати: ДООЕЛ Европа 92, Кочани

Тираж: 500

СОДРЖИНА

Воведен збор

Зоран Николовски..... стр. 3

Прв академски час

Драгица Оцаклиеска..... стр. 4

Научната конференција во организација на МАНУ

Марјан Ангелески.....стр. 6

Десетта меѓународна научна конференција IBANESS

Димитар Николоски стр. 7

Од гостувањето на проф. Татјана Ивановиќ

Рената Петревска-Нечкоска.....стр. 8

Дојдов, студирав, заминав...

Илија Христоски..... стр.8

Трговска војна меѓу САД и Кина

Анета Ристеска-Јанкулоскастр. 14

Влијателни економисти - Вилјам Нордхаус и Пол Ромер

Димитар Николоскистр. 15

Универзитетска хроника

Елизабета Ангелеска-Атанасоска.....стр. 16

My Erasmus+ experience in Macedonia

Rafał Domowicz.....стр. 17

Новости од АИЕСЕК

Кристина Николова.....стр. 18

Новости од Студентскиот парламент

Ивана Сурлациоска.....стр. 19

Препорачуваме

Мери Бошкоскастр. 20

Воведен збор

Зоран Николовски

Почитувани читатели, пред вас е најновиот број на вашиот Еквилибриум кој претставува хроничар на настаните на Економскиот факултет-Прилеп и содржи повеќе прилози кои, се надеваме, ќе го привлечат вашето внимание.

Најпрвин, ви го пренесуваме говорот на деканот на Економскиот факултет-Прилеп, д-р Драгица Оцаклиеска, која од името на вработените на Факултетот и се обрати на новата генерација бруцоши, како и на присутните гости на првиот академски час. Таа им посака успех на студентите во совладувањето на наставните содржини и ја искажа нејзината надеж за нивно идно ефикасно вклучување во економските и општествените текови и придонесување за развој на државата. Ја користиме оваа прилика, нејзе и на целата деканатска управа да им посакаме многу успех и напредок во водењето на Факултетот.

Марјан Ангелески нè информира за научната конференција „Идните предизвици на економскиот развој и економските политики на Република Македонија“ во организација на МАНУ. Преку презентирани научни трудови и дискусии од страна на еминентни преставници на академската заедница се предлагаат соодветни мерки, насоки и сугестии кои треба да им помогнат на креаторите на политиките во државата.

Димитар Николоски нè известува за десеттата меѓународна конференција IBANESS, на којашто беа презентирани стотина трудови кои истражуваат различни аспекти од современите социо-економски проблеми, односно општествените промени во регионот на Балканот и Блискиот исток. Николоски, исто така, ни ги претставува и овогодинешните лауреати на Нобеловата награда за економија: Вилјам Нордхаус и Пол Ромер. Рената Петревска-Нечкоска пишува за гостувањето на професорката Татјана Ивановиќ од Факултетот за организациони науки (ФОН) при Универзитетот во Белград, која зборуваше на тема “Expatriates in international assignments - importance in international communication” и го третираше регрутирањето на квалитетни менаџерски профили од страна на секторите за човечки ресурси и работодавачите. Мошне интересна перспектива за процесот на студирање дава Илија Христоски со својот прилог „Дојдов, студирав, заминав...“, а Анета Ристеска-Јанкулоска пишува за

трговската војна меѓу САД и Кина која има силно влијание во меѓународни размери и можност за негативни последици за потрошувачите и глобалната економија.

Вообичаено, Елизабета Ангелеска-Атанасоска редовно нè информира за најновите настани на нашиот универзитет. Овој пат, таа известува за усвојувањето на Статутот и новите правни акти на УКЛО кои целосно го дефинираат неговото работење во сите области, а воедно се од суштествено значење за функционирањето на неговите единици. Ангелеска-Атанасоска нè известува и за посетите на ректорот на неколку единици на Универзитетот на почетокот на академската година, како и за распишаниот конкурс за најдобар истражувачки труд и есеј чија цел е поттикнување и афирмација на творештвото, творечката иновација и иновативноста кај студентите.

За искуствата од мобилностите Еразмус+ не информираат Ивона Гегоска која престојува на Универзитетот во Сплит, Хрватска и Рафал Домовиц за неговото Еразмус+ искуство во Македонија. Во овој број ве информираме и за новостите од АИЕСЕК кои ни ги претставуваат Кристина Николова и Димитар Врглевски, како и за новостите од Студентскиот парламент за кои информира Ивана Сурлацкоска, истакнувајќи дека се работи на континуирано подобрување на условите за студирање и на студентскиот стандард и потсетува на реализираните активности.

Неизоставна е и рубриката Препорачуваме каде Мери Бошкоска ни дава мошне интересни предлози („Момчето милијардер: Марк Закерберг со свои зборови“ и „Социјална мрежа“), а тука е и неизоставната Забавна страна.

Редакцијата на Еквилибрим, на сите студенти на Економскиот факултет-Прилеп им посакува успешна академска 2018/2019 година.

Прв академски час

Драгица Оцаклиеска

Првиот академски час на Економскиот факултет-Прилеп се одржа на 1 октомври со почеток во 10:00 часот. Покрај деканот на Факултетот, најновата генерација бруцоши ја поздравиле заменикот Министер за образование и наука, проф. д-р Петар Атанасов, Градоначалникот на општина Прилеп, г-дин Илија Јованоски и Ректорот на Универзитетот „Св. Климент Охридски“-Битола, проф. д-р Сашо Коруновски. Студентите

имаа можност да ги слушнат инспиративните поздравни обраќања на гостите, а во овој контекст интегрално ви го пренесуваме поздравниот говор на деканот, проф. д-р Драгица Оцаклиеска:

Почитувани бруцоши, Добредојдовте на првиот академски час на Економскиот факултет Прилеп. Ми претставува огромна чест и задоволство да ви се обратам од името на професорите, асистентите и останатите вработени на Економскиот факултет-Прилеп. Ова е посебен ден за сите нас! Денес, вие го правите вашиот прв чекор во академската заедница и зачекорувате на патот што води кон освојување на нови знаења. Вие сте генерација чиј професионален напредок ќе биде детерминиран од нивото и квалитетот на вашите знаења, коишто се императив за успешна професионална кариера во иднина. Вие сте новата 58-ма генерација студенти коишто во наредните четири години ќе стекнувате знаења и вештини од областа на економската наука, менаџментот, бизнисот и информатичките технологии. Почитувани, основна мисија на нашиот факултет е да создава професионален кадар којшто ќе може ефикасно да се вклучи во економските и општествените текови на државата и да придонесува за нејзиниот развој. Економскиот факултет Прилеп е факултет којшто шест децении континуирано ги развива своите потенцијали вградувајќи ги достигнувањата на економската наука во едукативниот процес. На тој начин профилира кадровски потенцијал во согласност со развојните потреби на земјата и конкурентските предизвици на глобалното окружување. Тоа значи дека Факултетот ефикасно се прилагодува кон условите и барањата на новото време, успешно реализирајќи ги реформите во образовниот процес. Во својот долгогодишен и успешен развој, Факултетот често пати бил исправен пред голем број предизвици што секогаш успешно ги совладувал.

Наставно-образовниот процес што се реализира во нашата институција ги следи современите трендови во едукацијата и развојот на науката во земјата и светот, односно секогаш се грижи да биде во функција на студентите, бизнис секторот и општествената заедница. Студиските програми на факултетот се прилагодени кон потребите на стопанството, а наставниот кадар е целосно посветен на унапредување на знаењата на студентите и применува најсовремени наставни методи што имплицира Факултетот да биде препознатлив како институција со високи стандарди и квалитет во високообразовниот простор, како на национално, така и на меѓународно ниво.

Почитувани,

Еден од носечките столбови за развој на Факултетот во претходниот период претставува неговата отвореност за соработка со високообразовните институции од странство, што се реализира преку бројни меѓународни мобилности на професорите и студентите, организирање на предавања од врвни професори и експерти од земјата и странство, како презентации на добри деловни практики и искуства од страна на претставници на бизнис заедницата.

Драги бруцоши, Ви посакувам времето поминато на Факултетот да ви биде исполнето со многу стекнато знаење што ќе ве следи целиот ваш живот, ќе ве направи компетентни на пазарот на трудот и ќе го збогати вашиот дух. Ви посакувам времето поминато на Факултетот да го исполните со многу искрени пријателства и убави моменти кои ќе бидат незаборавни. Вие го

направивте вистинскиот избор, избравте институција со препознатливи студиски програми коишто содржински и квалитативно, се структурирани според стандардите на институциите од европскиот високо образовен простор, а дипломите што ќе ги стекнете се меѓународно признати. Јас верувам во вас, верувам во вашата младост и вашиот интелект и убедена сум дека со задоволство ќе ги исполнувате вашите обврски во текот на студирањето на Факултетот.

На Факултетот постојат две студентски организации и тоа Студентски парламент и AIESEC, со кои Факултетот има изградено одлична соработка. Преку овие организации ќе можете да ги остварите вашите интереси и цели во текот на студирањето, да учествувате во реализацијата на бројни активности и да стекнете многу нови искуства. И на крај, уште еднаш ви посакувам успех во совладувањето на наставните содржини!

Научната конференција во организација на МАНУ

Марјан Ангелески

На 4 и 5 октомври 2018 година во Охрид, во организација на Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ), а во соработка со Владата на Република Македонија, Народната банка на Република Македонија и Стопанската комора на Македонија се одржа Научна конференција на тема „Идните предизвици на економскиот развој и економските политики на Република Македонија“. Конференцијата ја отвори Претседателот на МАНУ, академик Таки Фити, а свои поздравни обраќања имаа Премиерот на Република Македонија, г-дин Зоран Заев, Заменикот на претседателот на Владата, задолжен за економски прашања и за координација со економските ресори, проф. д-р Кочо Ангџушев.

Целта на Конференцијата беше да се третираат селектирани теми од комплексната проблематика на економскиот развој и економските политики во нашата земја. Преку презентирање и дискутирање на научни и стручни трудови беа предложени соодветни мерки, насоки и сугестии кои треба да им помогнат на креаторите на политиките во државата. Во насока на исполнување на целите на Конференцијата, на едно место се обединија еминентни претставници на академската заедница, креаторите на политиките и претставниците на реалниот сектор, при што беа презентирани 23 научни трудови.

По воведниот реферат што беше презентираан од страна на академик Гоце Петрески, работата на Конференцијата продолжи во повеќе тематски сесии. Вредно е да се истакне дека четворица наши колеги ја имаа честа да бидат поканети да учествуваат и да го претставуваат Економскиот факултет-Прилеп и Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, преку презентација на два свои трудови и тоа „Анализа на синцирот на вредност на софтверските фирми во Република Македонија“ од професорите Славица Роческа, Марјан Ангелески и Димитар Николоски и „Извозните перформанси и екстерната конкурентност на македонската економија“ од професорката Оливера Костоска.

Конференцијата предизвика голем медиумски интерес затоа што претставуваше ретка можност на едно место да се соберат најистакнатите теоретичари и практичари на економската наука во Република Македонија. Во периодот што претстои се очекува Македонската академија на науките и уметностите да публикува Зборник во кој ќе бидат објавени

трудите што беа презентирани на Конференцијата. Во иднина МАНУ најави слични конференции да бидат организирани на конкретни теми со што подетално ќе се третираат тековните проблеми на економскиот развој во Република Македонија.

Десетта меѓународна научна конференција IBANESS

Димитар Николоски

На 27 октомври 2018 година, на Факултетот за туризам и угостителство во Охрид беше одржана десеттата по ред Меѓународна балканска и блискоисточна конференција за општествени науки (International Balkan and Near Eastern Social Science Congresses Series - IBANESS). Како коорганизатори на Конференцијата се јавуваат Универзитетот „Св. Климент Охридски“-Битола, Универзитетот „Намик Кемал“ од Текирдак (Турција) и Универзитетот за агробизнис од Пловдив (Бугарија). На Конференцијата беа презентирани околу 100 трудови на автори од повеќе балкански земји.

Врз основа на утврдената агенда, конференцијата започна со церемонија на отворање. На почетокот, од името на програмскиот одбор, свое обраќање имаше проф. д-р Димитар Николоски, кој ги поздрави учесниците и им се заблагодари за вложениот труд да пријават трудови и да истражат различни аспекти од комплексните социо-економски проблеми. Потоа, пред присутните се обрати претседателот на програмскиот одбор на Конференцијата, проф. д-р Расим Јилмаз, кој го истакна значењето на Конференцијата за зајакнување на истражувачките капацитети во областа на општествените науки, како и градењето меѓусебна доверба за соработка во сферата на научно-истражувачката работа во Балканскиот регион. Во продолжение, деканот на Факултетот за туризам и угостителство, проф. д-р Цветко Андреески, се заблагодари за укажаната доверба и изрази подготвеност Охрид и во иднина да биде домаќин на IBANESS и други слични конференции.

Целта на Конференцијата беше да се истакнат повеќе аспекти на современите општествени промени во регионот на Балканот и Блискиот исток. Поконкретно, конференцијата овозможи креирање заедничка платформа за презентирање различни академски и професионални пристапи и дебати за проблемите со кои се соочуваат општествените науки во регионот. Конференцијата понуди можност за размена на идеи, градење партнерства, споделување на искуства за унапредување на современото општествено живеење. Во рамките на работниот дел, авторите имаа можност во 4 паралелни сесии да ги презентираат сознанијата до кои дошле во своите истражувања. Од работниот дел на Конференцијата може да се заклучи дека беа презентирани мошне интересни

научни трудови во коишто се разработуваа различни проблеми во општествените науки. Од друга страна, научните дискусии овозможуваа авторите да добијат корисни сугестии за подобрување на квалитетот на нивните истражувања со цел нивно натамошно публикување во стручни и научни списанија. Покрај работниот дел, учесниците имаа можност да учествуваат во богата социјална програма за којашто се погрижија организаторите на Конференцијата којашто се состоеше од организирана гала вечера и туристички посети на градовите Охрид и Битола. Според бројноста и квалитетот на презентирани трудови, може да се заклучи дека Конференцијата беше успешно реализирана, а Економскиот факултет-Прилеп, во соработка со останатите партнерски институции, уште еднаш ја потврди својата улога на лидер во научно-истражувачката дејност во регионот на Југоисточна Европа.

Од гостувањето на проф. Татјана Ивановиќ

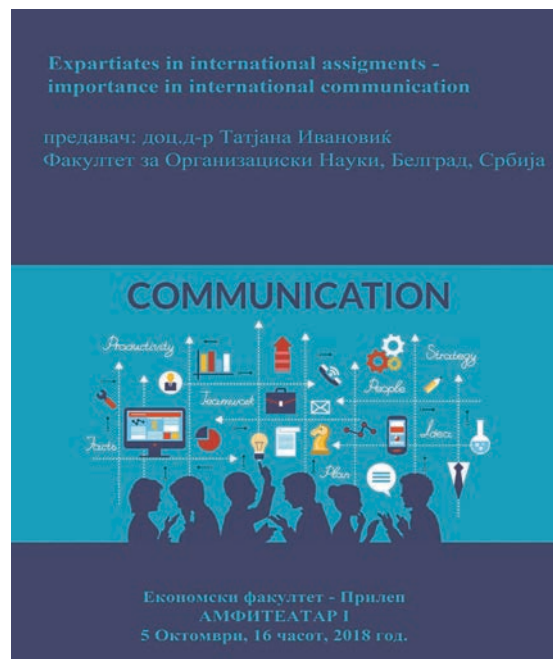
Рената Петревска-Нечкоска

На почетокот од новата академска 2018/19 година, поточно на 5 октомври 2018 година, на Економскиот факултет-Прилеп отворено предавање одржа доц. д-р Татјана Ивановиќ од Факултетот за организациони науки (ФОН) при Универзитетот во Белград, Република Србија. Гостувањето беше реализирано во рамките на предметот Деловно комуницирање што на Економскиот факултет-Прилеп го предава доц. д-р Рената Петревска-Нечкоска. Вредно е да се напомене дека присутната публика беше хетерогена, односно составена од студенти од различни студиски години на нашиот Факултет, но и пошироко од Универзитетот „Св. Климент Охридски“-Битола, а исто така и професори од нашиот и од други факултети.

Доц. д-р Татјана Ивановиќ зборуваше на тема со наслов: "Expatriates in international assignments - importance in international communication". Нејзиниот научно-истражувачки и предавачки фокус се човечките ресурси, а своето образование и искуство таа го комплетира како на Универзитетот во Белград, така и на школата за менаџмент Бокони во Милано, Италија. Ваквата комбинација на интернационално-менаџерска структура на човечките ресурси резултираше со интересна презентација со сеопфатни, квалитетни и темелни информации за многу актуелната тема на регрутирање интернационални квалитетни менаџерски профили, разгледувани како од страна на секторите за човечки ресурси, и пошироко - работодавачите, така и од страна на самите вработени кои искусуваат такви позиции и ангажмани. Слушателите од најразлични профили дискутираа и коментираа на многу прашања, а севкупната атмосфера беше срдечна, како што доликува на нашиот факултет. Инаку, Факултетот за организациони науки постои од 1969 година и денес е водечки факултет во областите менаџмент и информациски технологии, оперативен менаџмент и менаџмент на квалитет и стандардизација во Република Србија и пошироко во Балканскиот регион. Тој нуди високо квалитетни програми од сите три циклуси, така што до сега своето образование го завршиле преку 12000 дипломирани студенти, 3600 магистри, 600 специјализанти и повеќе од 300 доктори на науки.

Гостувачките предавања секогаш претставуваат збогатување на нашите хоризонти,

комуникациски вештини и ги прошируваат и продлабочуваат нашите вмрежувања за тековни и идни соработки. Предавањето на доц. д-р Татјана Ивановиќ од Факултетот за организациони науки го вбројуваме во уште една од многуте активности коишто Економскиот факултет-Прилеп ги спроведува за меѓународната соработка на своите студенти и вработени.

Во изминативе четири академски години, низ факултетските аули можеа да се забележат четири студенти кои, со својот уникатен изглед и стил, постојано го привлекуваа не само нашето, туку и вниманието на нашите сограѓани. Станува збор за студентите од Африка, кои студираа на додипломските студии при Економскиот факултет во Прилеп во периодот од 2014 до 2018 година, како стипендисти на Владата на Република Македонија. Секогаш тивки, скромни, културни, ненаметливи, дури, би рекле, и срамежливи, тие се вбројуваа меѓу најредовните и најзаинтересираните студенти. За потсетување, Еквилибриум ги интервјуираше симпатичните африкански студенти на почетокот од нивното студирање (Еквилибриум бр. 16 од февруари, 2015 година, стр. 21-23). На крајот од претходната академска година, тројца од нив дипломираа и, во текот на летото, го напуштија нашиот град. Во овој број на Еквилибриум имате ретка можност да ги прочитате одговорите на двајца од нив, Annabel Sandra Eghe-Nova од Бенин Сити, Нигерија и Bernard Sarfo Boateng од Кумаси, Гана, на прашањата во врска со нивниот престој во нашиот град и студентските денови поминати во амфитеатрите на нашиот факултет. Заради запазување на автентичноста на одговорите, интервјуто ви го пренесуваме во оригинална форма, на англиски јазик.

ЕКВИЛИБРИУМ #1: You have recently finished your first cycle studies at the Faculty of Economics in Prilep. What are your overall impressions of your studies in our Faculty? What would you point out? What are you going to remember from your student days? Would you recommend our Faculty to other foreigners?

Annabel Sandra: Thank you for the privilege bestowed upon me. As a foreign student, all the professors and non-teaching staff made sure they rendered all help they could in ensuring that I blended well with the new environment and system. I was very far from home, but I was home in Macedonia. I would like to point out the regularity of project work which was done every semester for all courses. These temporary, but regular endeavors were carried out by project team members and individually; they removed certain constraints, such as not being able to communicate with the crowd. We all know that in the business world and even in our daily lives, communication is a key factor to suc-

cess. I also would like to point out the manner in which the professors made it easy to understand every topic taught. I will never forget the safety in Macedonia as this is paramount to everybody; there was no way I could have continued my stay if I felt threatened anyhow. On a scale from 1 to 100, I would say Macedonia has 96. The country has a 96 from me because I always felt safe during my stay in Macedonia. I could go out and come in at any time, with no fear of being attacked. Furthermore, I will always remember Macedonia for its people. I got tons of stares during my stay as a foreigner, but all of these were harmless stares from kind people who were only perplexed at seeing a different race girl. My professors including other staff at the Faculty of Economics in Prilep left a lifetime unfading memory. I highly recommend the Faculty of Economics – Prilep to all prospective students.

Bernard: Firstly, I would like to thank the almighty God for his grace and strength bestowed on me to complete this degree program. Before I started this degree program I had the impression that it was going to be hard and I might not be able to complete my four-year undergraduate studies because of my little knowledge of the Macedonian language, which was the official teaching language at the Faculty of Economics - Prilep. But after my first year of struggling with Macedonian language and a massive support from the professors, the whole mine impression of negativity changed completely to "I CAN DO IT!" With a high determination and great ambition, I have passed all the exams and finally graduated. I can boldly say this faculty is one of the best faculties in the Republic of Macedonia because they have outstanding curriculums which prepare its students to face the outside world with a high confidence, not with anxiety. The blend of Economics, Business Management, and Information Technology make its students come out as a complete 'package', fully capable and prepared to match any managerial and IT vacancy. I remember spending four hours in classes without understanding a word from any professor; this pushed a huge burden on me, but I believed in myself as a fighter, and I wasn't going to give up even though I couldn't speak or write Macedonian; I simply did not permit this obstacle to block the process of my studies. I will highly recommend this university and especially this faculty to anyone who wants to speed up his/her academic career to peak. The inclusion of internships, workshops, and presentations make this faculty unique.

ЕКВИЛИБРИУМ #2: How much are you satisfied with the overall knowledge you gained in our faculty? Why?

Annabel Sandra: I am very satisfied with the overall knowledge I gained because it is obviously pay-

ing off for me now. The exposure to different teaching styles has given me a different perspective on life.

Bernard: This faculty has really taught me a lot from theories to the practical aspects. As a young African man coming from Ghana, it is my dream to help fight against corruption and poverty in Ghana and Africa as a whole. So, the opportunity to gain such a refined knowledge of advanced economics mixed with business management and information technologies has put me in a position where I can fight for my country against corruption and poverty as a graduated economist in Electronic Business. I would say the Faculty is doing a great job in preparing young generations to successfully cope with the challenges and problems the future is expected to unleash. I wouldn't be surprised if I see some fellow students together with me in the higher world institutions and organizations because I know we can reach the top with such great foundations we have got from the Faculty of Economics - Prilep. In conclusion, I would say I am very satisfied with the gained knowledge; it has a great impact on me because I would also go to Ghana to replicate it in our society and economy.

ЕКВИЛИБРИУМ #3: Did the study program both of you attended (e-Business) fulfilled your expectations? Why?

Annabel Sandra: Yes. It fulfilled my expectations because the knowledge gained was what I originally bargained for and even more, and because it is a clear pathway to realizing my long-term career goals and aspirations.

Bernard: I personally choose to study e-Business because as a business-oriented guy and also an entrepreneur, I foresaw the future of the world's businesses shifting from a traditional to a computer age. Now we are surrounded by electronic banking, mobile banking, online learning, electronic marketing and sales etc. The statistics about the digital population worldwide as of July 2018 show that over 4.1 billion people were active Internet users and 3.3 billion were social media users. Therefore, as the statistics show, almost half of the world's population is on electronics and in the next 10 – 20 years to come, I believe almost 2/3 of the world's population will be on electronics; so, finding a job would be relatively easy for me. Nevertheless, most jobs now require a slight knowledge of Information Technology and this program has well prepared me for it. The future looks brighter if you foresee and anticipate it. In my case, I will say I made a bold and wise decision.

ЕКВИЛИБРИУМ #4: How much are you satisfied with the teaching staff at our Faculty? Why?

Annabel Sandra: Very satisfied! It is the desire of every student to be close to the teaching staff because it means a widening horizon, a widen horizon means an increase of the range of something, and such an increase means

intelligence. This is one of the things the teaching staff at the Faculty of Economics – Prilep is excellent in. The Faculty has very approachable teaching staff, which makes the learning process more efficient, easier and better. I would not like to point out any particular member of the teaching staff, because it would mean mentioning the names of all members of the teaching staff; they were all outstanding.

Bernard: Professors are practicing student-centered learning, also known as learner-centered education, which broadly encompasses methods of teaching that shift the focus of teaching from the teacher to the student. By including the students in teaching activities, frequent questions and answers do not only make the classes more interesting, but it also encourages other students to be active during lectures. I can boldly say student-centered learning approach aims to develop learner autonomy and independence by putting responsibility for the learning path in the hands of students by imparting them with skills and basis on how to learn a specific subject and schemata required to measure up to the specific performance requirement. Student-centered instruction focuses on skills and practices that enable lifelong learning and independent problem-solving. Student-centered learning theory and practice are based on the constructivist learning theory that emphasizes the learner's critical role in constructing meaning from new information and prior experience. The approach used by the professors in the Faculty of Economics - Prilep puts students' interest first, acknowledging students voice as central to the learning experience. With this method, I was able to choose what I will learn, how to learn, and how to solve problems.

ЕКВИЛИБРИУМ #5: Tell us something about your graduation thesis. Who was your mentor, which scientific field the thesis belongs to, why did you choose to work in that field, how long did you prepare the thesis? When did you defend the thesis?

Annabel Sandra: On the 2nd of July, 2018 I defended my final thesis entitled "Creating a Brand Strategy for Star Brains Resources Ltd. Publishing Company in Nigeria", on brand and brand management, in front of a commission comprised of my mentor, Prof. Snezana Mojsavska Salamovska and my coordinator, Prof. Monika Angeloska Dichovska. The final thesis was an examination regarding interesting and wide subjects about brands and brand management. The basic structure included a general overview of brands, their history and the theory behind them. However, the thesis was focused on the practical application of brand management theory based on a publishing company called Star Brains Resource Limited. Star Brains is a 10 years old company that entered the Nigerian market with products like novels, movies, and music. The company needs to differentiate itself in a way that customers will choose it over

its competitors, through creating and developing a strong brand that will be appealing to the target audience and relevant to Star Brain's core competencies and strengths. It also requires the company to have an organization that is capable of delivering the brand promise. The thesis provided a general overview of what brands are, how they are important, how they are measured and managed and how this theory can be implemented in the case company. I chose to work in this field because I could be a brand manager, management and service consultant, or a service manager after completion of my Master's studies in Strategic Management.

Bernard: Prof. Ilija Hristoski was my mentor, who guided me through my graduation thesis. It wasn't an easy journey for about four months of intensive research and brainstorming. My graduation thesis title is "Conceptual Modeling with Enhanced Entity-Relationship (EE-R) Diagram", which I successfully defended on June 26th, 2018. I choose to work with Prof. Ilija Hristoski, and particularly databases because the subject was interesting. Enhanced Entity Relationship concept is all about the physical objects we see around us, graphically present and theoretically explained. I prepared the graduation thesis in both Macedonian and English language. It has 43 pages in total, 12 (twelve) figures, and 1 (one) table, whilst the reference list includes 12 (twelve) references in total. The thesis consists of 7 (seven) sections, including Introduction; Relational Model and Relational Databases; The Database Design Process; Entity-Relationship (E-R) Diagram; Enhanced Entity-Relationship (EE-R) Diagram; Case Study; and Conclusion.

ЕКВИЛИБРИУМ #6: What are your plans for the future? Are you going to continue your education? Where are you planning to go? Which university and module have you chosen? Why did you choose it?

Annabel Sandra: Yes, I recently got accepted at the University of Innsbruck, Austria to pursue a Master degree in Strategic Management. Personally, going farther with education is very paramount to me, so I chose the University of Innsbruck because I stand to acquire a managerial know-how, an insight into the global economic and business environments, a global mindset, professional business expertise with my interest in strategic management, which would not only be useful to me and organizations, but also to the society at large. Furthermore, the entire focus of the program of study, as I was informed from the program webpage, is a clear pathway to realizing my long-term career goals and aspirations, and for the fact that it has recognized Masters programs with high standards in education, which would accord me internationalized skills in advanced methods. My specific interest is to acquire internationally profound knowledge and skills, in order to be able to contribute to understanding and analyzing managerial techniques and

to be equipped with practical exposures that are fundamental to preventing cross-cultural managerial problems. "St. Kliment Ohridski" University / Faculty of Economics gave me the ability to work independently and in a multi-disciplinary team environment with excellent interpersonal, communication, and problem-solving skills. So, due to my zeal and passion to broaden my knowledge, I believe I can contribute with my efficiency and effectiveness. I may say of myself that I am a relaxed person, result-oriented and consistent when addressing tasks.

Bernard: I come from a business-oriented family; therefore, mine aspirations are also to continue the family trails of business culture as an entrepreneur. This geared me towards coming to Macedonia to pursue my Bachelor's degree, thanks to God and the great professors at the Faculty of Economics - Prilep I have graduated with flying colors. However, since learning does not stop and education has no limit, I have decided to take my academic career to the second cycle (Masters studies) at the University of Trento, Italy, with a very interesting program - Master in International Management. The University of Trento is widely recognized as being one of the best Italian universities and a highly competitive one at the European level. The Department of Economics and Management is specialized in business studies, economics and law, and offers a wide range of management programs at Masters and Doctoral level. It consistently ranks among the top three Departments of Economics and Management in Italy. The University of Trento was ranked among the top 200 universities worldwide according to the Times Higher Education (THE) Ranking in 2015. It has also been ranked as the best Italian university by the Times Higher Education (THE) international ranking in 2013. What is more? The Second cycle program, unlike the Bachelor, is a mixture of business law and international businesses in both China and Europe. I decided to continue my second cycle program in International Management because after graduating I will be highly attracted to work with small and medium enterprises with high growth potential, as well as to consultant agencies and international companies, and companies which aim at expanding their business abroad. Masters in International Management (MIM) graduates typically pursue careers as general and operations managers, management analysts or management consultants, as well as in the fields of marketing, product development, and project management. This program is perfectly in line with my future aspirations.

ЕКВИЛИБРИУМ #7: Tell us something more about how the admission process to European universities was going on, in general. When do you start your postgraduate studies? How long will you study there?

Annabel Sandra: The admission process was a flexible one

as it first required me to complete my undergraduate studies and send the necessary documents via postal mail, including transcripts, a letter of intent, a CV, a confirmation of special entrance qualification for Masters studies at any accredited higher education institution in the Republic of Macedonia, the review of my final thesis signed by my mentor, Prof. Snezana Mojsavska Salamovska, and my coordinator, Prof. Monika Angeloska Dichovska, as well as other relevant documents. Then, both Prof. Ilija Hristoski and Prof. Renata Petrevska Nechkoska wrote recommendation letters for me to proceed with the admission process at the University. About six weeks later, I received my acceptance letter. The two-year program will begin in October 2018.

Bernard: The postgraduate studies at the University of Trento are a two-year program. First of all, I searched for the programs that will aid me in my future career and I further went on to check the requirements. I can boldly say the great recommendations from my mentor Prof. Ilija Hristoski and Prof. Renata Petrevska Nechkoska, who helped me in my admission. However, I would say admission into European universities is very competitive, because students all over the world are competing for best universities; the universities, on the other hand, also want the best students in their institutions, therefore I wouldn't say it was easy, but it is possible if you are highly determined. Students from the Faculty of Economics - Prilep are all well prepared enough to stand up to any competition in Europe. My postgraduate studies will begin officially in October 2018; I am already prepared to face the new challenge in my life.

ЕКВИЛИБРИУМ #8: What would be your personal advice and recommendations to our current and future students?

Annabel Sandra: Bitter-truth: during my study at the Faculty of Economics, it was so easy to discover that many of the students were not very optimistic, even though the teaching staff was all outstanding. It is however important for them to know that the current state of the Macedonian labor market should never cause a reason for neglecting that, which is very important in life: the quality education. No country became rich overnight. Many times I saw students being very nonchalant about learning because they don't have enough hope for the future; hence, they gave up so easily. Giving up on education is never an option in Nigeria as long as there are financial means of support. For a small country like Macedonia, it is something to be very proud to have such high standards in education; so, I would advise both current and future students at the Faculty of Economics in Prilep and other students in Macedonia to be more serious with their studies and to never be too quick to give up. The country belongs to nobody but to everybody so, developmental changes could come from each and every one of them.

Bernard: Personally, I am also a student and I know how hard the struggle to study is; taking into account all the obstacles and the pains, we have to go through every time before we can even understand the concept of what the professor is saying. But the point is, nothing good comes easy; the success is never achieved on a silver platter. I will encourage all prospect (future) and current students to study hard, to have the "I CAN DO IT!" spirit and push their limits to maximum.

ЕКВИЛИБРИУМ #9: What would be your personal comments about our current and future teaching staff?

Annabel Sandra: During my studies at the Faculty of Economics - Prilep I met the most outstanding professors. With the help and mentorship of my professors, I was able to overcome all the challenges associated with studying in a foreign country. The teaching staff was always ready to put me through, even in areas I had difficulties in. So, without missing a word, I would like to point out that the teaching staff at the Faculty of Economics - Prilep is immensely on deck in ensuring that all the students, with no exemption, are well grounded into becoming proud economists as I am today; so I urge the future teaching staff to emulate the current staff.

Bernard: I have a lot to say about these great ladies and gentlemen that constitute the teaching staff, mine honorable professors. Right from the very first day, when I stepped into the Faculty of Economics - Prilep, I always enjoyed the positive energy, without any preference for my race or nationality. However, I would also like to express my profound gratitude to mine honorable professors for their time and guidance. Indeed, they have made a great impact on my academic career and I always felt like I was home throughout my studies and stay in this institution. My heart will always lie with such great and noble professors because they are the greatest tutors every student will ever get. It is my hope and dream that in the future the Faculty will be running more English programs and will be introduced to more international students from around the world. I will be amazed if one day I will be invited to deliver lectures in English at the Faculty of Economics - Prilep after completion of my Ph.D. degree. Apart from the teacher-student relationship in the Faculty, our relationships extended far beyond, hanging out with some professors in their spare time and in a free spirit. For example, my mentor and guide Prof. Ilija Hristoski, Prof. Renata Petrevska-Nechkoska, Prof. Dimitar Nikoloski, and Prof. Snezana Mojsavska-Salamovska. I would be very glad if I see some of our students including myself taking the footsteps of our professors to become professors, too. As Louis L'Amour said once, "Knowledge is like money: to be of value it must

circulate, and in circulating it can increase in quantity and, hopefully, in value". Together we can make a great impact on the knowledge of future generations.

ЕКВИЛИБРИУМ#10: Tell us about your feelings regarding Prilep and Macedonia. What would you point out? What are you going to remember from your stay in Prilep and Macedonia? Would you like to come again to our country?

Annabel Sandra: Well, there are not many places to go to in Prilep, apart from restaurants which often have live bands at night, mountains to climb and other few. I was not going out much, so maybe there are more places to explore. Having a personal experience instead of being told is always the best. However, it is important to know that the accommodation in the Student's dormitory "Orde Chopela" in Prilep and feeding are very affordable, so this would not cause problems for anyone wishing to study in Prilep or, in general, in any part of the country. Macedonia is a country blessed with beautiful people. I have not been to many countries in the world but again, I can confidently say that when it comes to safety, educational system, people, food and others, Macedonia is top notch. It is a country where having international students is very rare as the country is presently not so diverse, but embraces diversity. I would say that Macedonia deserves much more than it currently has. Sure! I would definitely come back to Macedonia again. Let's see what the future holds.

Bernard: The Republic of Macedonia is a great and amazing country with very loving people in their own way. I would always be grateful and appreciative to Macedonia for sponsoring me through my bachelor's degree. The country is a very peaceful place. I had the opportunity to travel through most of its cities and I fell in love with the amazing landscape and the monuments. I learned a lot about the Macedonian history, including its super icons like Alexander the Great and Todor Toshe Proeski (R.I.P). I have learned a lot during mine 5 years of staying and studying in Macedonia. I also tasted a lot of Macedonian foods and learned how to prepare them. I learned a lot about the Macedonian culture and will carry the memories with me everywhere I go. During my stay, I made many profound friendships in Prilep, because I spent most of my life in Macedonia in this beautiful city, with a beautiful central square and the big amazing statue of King Marko. My friends treated me like their brother or a member of their families, so it is in my plans to visit these lovely families again to show them how much I appreciated their effort for helping me to fit in. It is also in mine plans to visit Macedonia in the near future and also it will be my great pleasure to donate to the Faculty of Economics in Prilep. It is my dream and hopes to see "St. Kliment Ohridski" University - Bitola rise to the top among other university rankings.

Трговска војна меѓу САД и Кина

Анета Ристеска-Јанкулоска

Трговската политика ги опфаќа сите мерки кои државата ги презема за да ги регулира трговските односи со другите држави, односно странство. Со цел да се оцени економската и политичката оправданост на трговската политика, особено е важно да се утврди кој добива, а кој губи во трговската размена. Современата трговска политика во основа е протекционистичка со оглед на тоа што протекционизмот и рестрикционизмот се постојано присутни во меѓународната трговска размена. Во настојувањето да обезбеди стабилен економски развој и да постигне внатрешна и надворешна рамнотежа, трговската политика е насочена кон остварување на економските цели: целосна вработеност, платнобилансна рамнотежа и ефикасно искористување на расположливите ресурси.

Денес сме сведоци на она за што предупредуваа голем број економисти, односно голема трговска војна што се случува помеѓу САД и Кина, предизвикана од царинските давачки што администрацијата на американскиот претседател Доналд Трамп ги вовеле за увозот на производи од Кина. Објаснувањето за ваквиот потег е дека царините се неопходни за заштита на интелектуалната сопственост на бизнисите во САД и дека помагаат да се намали трговскиот дефицит со Кина. Во тој контекст, голем број експерти укажуваат на кинеската „кражба“ на интелектуалната сопственост и дека тоа ги принудува компаниите во САД што сакаат да тргуваат со Кина, да ја трансферираат нивната доверлива технологија и трговските тајни пред да имаат пристап до нејзиниот пазар. И покрај тоа што ваквиот трансфер е забранет од страна на Светската трговска организација, преговорите најчесто се водат тајно, со цел да се избегне плаќањето пенали.

Економиите со голем национален пазар можат да остварат големо влијание врз вкупниот обем на побарувачка во меѓународни размери па, оттука, тие имаат влијание и врз нивото на светската цена на производите. Според тоа, кога една голема национална економија остварува влијание врз вкупниот обем на побарувачка на одреден производ во светски размери преку воведување на увозни царини за тој производ, таа може да оствари влијание врз светската цена за тој производ. Според државниот секретар Мајк Помпео „трговската војна што Кина ја води против САД трае со години. Доколку тоа сакаме да го наречеме трговска војна, решителни сме во неа да победиме, и ќе победиме“. Исто така, тој вети дека од Кина

ќе постигне да се „однесува како што би требало да се однесува светска сила, односно да покаже транспарентност и да ја почитува правната држава“. САД оваа година во три наврати наметнаа царини за кинеските производи во вкупен износ од околку 250 милијарди долари. Започнувајќи во јануари 2018 година, САД воведоја царини на увозот на сончеви колектори што најчесто се произведуваат во Кина. Така, во јули оваа година беа воведени царини на 34 милијарди долари увезени производи од Кина и дополнителни 16 милијарди долари во средината на август. Натаму, во септември беа воведени царини на околу 200 милијарди долари увезени производи од Кина, на што Кина одговори со царини на околу 60 милијарди долари производи од САД. Сепак, кинеското стопанство е сè помалку зависно од извозот во изминативе години, така што воведените даноци нема драстично да се одразат. Од Белата куќа пак, соопштуваа дека дополнителен данок на увоз е реакција на неферските трговски практики на Кина што ги засегаат американските компании во врска со правата на интелектуална сопственост. Ова всушност значи лоша вест за граѓаните на САД, бидејќи сите производи на кои САД ќе вовеле царини, би можеле да поскапат за американските потрошувачи. Кинеската страна откако вети дека во никој случај нема да го направи првиот удар, присилена е да тргне во контра напад, за да го заштити интересот на својот народ. Па така, Кина планирала да вовеле царини од сличен обем и интензитет со цел да им возврати на САД. Можеби најголемата одмазда е воведувањето на царини на 50 милијарди американски производи, кои се насочени кон најголемото гласачко тело на Трамп, земјоделците. Последниот потег што Кина го направи и со кој го заштемети Вашингтон е тоа што престана со целосен увоз на нафта. Ситуацијата станува потешка бидејќи се чини дека е дојдено до прекин на дијалогот. Луѓето во бизнис секторот стануваат сè повеќе загрижени, заради неизвесноста која владее. Воведувањето на царини и возвраќањето со иста мерка, помеѓу Пекинг и Вашингтон, може да заврши во антагонизам од двете страни до точка кога ќе биде тешко да се попусти за и двете страни да не го загубат достоинството. Стравот од трговската војна се почувствува и кај финансиските пазари. Како реакција на тоа, јапонскиот индекс Никеи падна за 4,5%, во САД падна за 2,9%, а во Хонг Конг Хенг Сенг индексот заврши пониско за 2,5%. Во овој контекст се поставува прашањето: Колку би можела да се влоши состојбата? Односно, сите во бизнис секторот се прашуваат какви можат да бидат последиците, но никој нема сосема јасен одговор. Ако

историјата е некаков вид на водич, тогаш можеме да кажеме дека поранешните трговски војни доведоа до длабоки економски проблеми. Конкретно, се смета дека царините, наметнати во 1930-тите години од страна на САД, предизвикаа трговска војна и потоа доведоа до голем пад на глобалната трговија. Како што покажува едно истражување, светската трговија забележа пад за неверојатни 66 отсто од 1929 до 1934 година, додека американскиот извоз и увоз од Европа, паднаа за околу две третини. Исходите од идниот развој на трговската војна меѓу САД и Кина сè уште неможат да се предвидат. Во случај на најлошо сценарио, трговската војна ќе резултира со серија мерки и контра-мерки што ќе доведат до негативни последици за потрошувачите и глобалната економија. Во случај на најдобро сценарио, двете страни би можеле да постигнат меѓусебен договор

Влијателни економисти - Вилјам Нордхаус и Пол Ромер

Димитар Николоски

На 8 октомври оваа година од страна на Генералниот секретар на Шведската академија на науки, Горан Хансон, беше објавена наградата за економски науки во спомен на Алфред Нобел. Овогодинешни добитници на наградата се професорот Вилјам Нордхаус за интегрирање на климатските промени во долгорочната макроекономска анализа, и професорот Пол Ромер за интегрирање на технолошките иновации во долгорочната макроекономска анализа. Во својата основа, економијата се занимава со менаџирање на оскудни ресурси. Природата ги диктира главните ограничувања на економскиот раст, додека пак, нашето знаење определува на кој начин се справуваме со тие ограничувања.

Овогодинешните лауреати Вилјам Нордхаус и Пол Ромер значително го продлабочија делокругот на економската анализа преку конструирање модели што објаснуваат на кој начин пазарната економија содејствува со природата и знаењето. Имено, П. Ромер демонстрира на кој начин знаењето може да функционира како двигател на долгорочниот економски раст. Кога годишниот економски раст од неколку проценти се акумулира во текот на повеќе декади, тој ги трансформира животите на луѓето. Претходните макроекономски истражувања ги потенцираа технолошките иновации како примарен двигател на економскиот раст но, не моделираа како економските одлуки и пазарните услови го детерминираат создавањето на нова технологија. П. Ромер го решава овој проблем преку демонстрирање како економските сили владеат со волјата на компаниите да создаваат нови идеи и иновации. Решението на П. Ромер кое беше публикувано во 1990 година доведе до создавањето на т.н. ендогена теорија на растот.

Оваа теорија истовремено е и концептуална и практична, бидејќи објаснува како идеите се разликуваат од останатите добра и изискуваат посебни услови за да успеат на пазарот. Теоријата на Ромер генерираше голем обем нови истражувања во сферата на регулацијата и политиките кои ги охрабруваат новите идеи и долгорочниот просперитет. Од друга страна, наодите на В. Нордхаус се однесуваат на интеракцијата меѓу општеството и природата. Тој одлучил да работи на оваа тема во 70 години од минатиот век бидејќи како научник станувал сè повеќе загрижен за последиците од согорувањето на фосилните горива што резултирало со климатски промени. Во средината на 90 години од минатиот век тој бил првата личност што креирал интегриран модел за оценка, т.е. квантитативен модел што ја опишува глобалната интеракција меѓу економијата и климата. Неговиот модел ги интегрира теориите и емпириските факти од физиката, хемијата и економијата. Денес, моделот на Нордхаус е широко

распространет и се користи за симулирање на кој начин содејствуваат економијата и климата. Имено, тој се користи за да се испитаат последиците од интервенциите врз климатските политики, како на пример даноците на јаглеродна емисија. Придонесите на Пол Ромер и Вилјам Нордхаус се методолошки и ни овозможуваат фундаментален преглед на причините и последиците од технолошките иновации и климатските промени. Овогодинешните лауреати не испорачуваат децидни одговори, но нивните наоди значително не приближуваат до одговорот на прашањето како можеме да постигнеме одржлив глобален економски раст.

Универзитетска хроника

Елизабета Ангелеска-Атанасоска

Неколку важни академски моменти го одбележаа периодот меѓу два броја на Еквилибриум коишто ги отсликуваат настаните на Универзитетот во целина. Имено, на 162-та седница на Универзитетскиот сенат беше усвоен Статутот на УКЛО. Постапката за нов Статут на УКЛО, усогласен со Законот за високото образование беше спроведена низ утврдена процедура при што зголемената динамика на органите и телата на УКЛО се остваруваше низ изготвена агенда и утврден тајминг на активности. По утврдувањето на нацрт-Статутот, беше спроведена јавна расправа на единиците на УКЛО со можност да изнесат свои предлози и мислења. По ова, Комисијата за нормативна дејност го прифати Предлог-Статут на УКЛО, што беше утврден од Ректорската управа и усвоен од Сенатот на 10 октомври, 2018 година.

По усвојувањето, Универзитетот „Св. Климент Охридски“-Битола во предвидениот рок го достави Статутот до Собранието на Република Македонија кое со посебна одлука дава негова согласност. Ректорот, проф. д-р Сашо Коруновски истакнува дека усвојувањето на Статутот е особено важно за УКЛО, затоа што го дефинира работењето на Универзитетот во сите негови домени и целосно е сообразен со новиот Закон за високото образование. Ректорот им се заблагодари на сите учесници за конструктивната расправа, предлозите и решенијата што произлегуваат од академската заедница на УКЛО, со што се обезбедува вистинска рамка за функционирање на Универзитетот „Св. Климент Охридски“-Битола и се отвораат перспективи за неговиот понатамошен развој. Покрај ова, и другите органи и тела на УКЛО се вклучија во засилени задачи поврзани со комплексното универзитетско дејствување. Нивната

ревност произлезе од потребата за имплементација на одредбите од новиот Закон за високото образование. Важно е да се спомене дека одвивањето на овие процеси беше координирано од ректорскиот колегиум чија активна работа и забележливо учество во подготовките на седниците беше насочено кон градење квалитетни решенија за исклучително важни прашања од универзитетската проблематика.

Покрај усвојување на Статустот како највисок акт што го дефинира работењето на Универзитетот во сите негови домени, утврдени се предлог-Правилници и други акти коишто се од суштествено значење за работата и функционирањето на единиците на УКЛО и на Универзитетот во целина.

Во овој информативен пресек за активностите на ниво на УКЛО, неизоставни се и посетите на ректорот на неколку единици, меѓу кои и на Економскиот факултет-Прилеп, поврзани со стартот на новата академска година. Имено, по успешниот настан и првиот академски час на Економскиот факултет-Прилеп, ректорот, проф. д-р Сашо Коруновски ја поздрави новата студентска генерација и на Техничкиот факултет во Битола од каде што, покрај срдечните пораки за добредојде и успешна едукација изрази надеж дека сите студенти кои своето образование ќе го продолжат на Универзитетот, ќе бидат задоволни од трудот и напорот на целиот универзитетски кадар. Осврто на актуелностите од УКЛО го опфаќа и распишаниот Конкурс за најдобар истражувачки труд и есеј што е во насока на поттикнување и афирмација на творештвото кај студентите, промовирање на творечката иновација и иновативноста како важни чинители на развојот.

My Erasmus+ experience in Macedonia

Rafał Domowicz

This academic year the Faculty of Economics-Prilep has hosted the first incoming Erasmus+ student Rafał Domowicz who comes from the University in Wroclaw, Poland. In this issue of Equilibrium we present his impressions from the stay in Macedonia. My Erasmus+ adventure started half a year ago, when I had an opportunity to participate in a recruitment process for this program. Among different countries around Europe I have chosen Macedonia because of several reasons. I read about the beautiful nature of this country, interesting culture and great cuisine. That triggered my curiosity and what I saw until now was beyond my expectations. I landed in Skopje on September 12 and I started my journey with 2 weeks road trip across Macedonia. I had a few weeks free before the start of the academic year, so I decided to spend the time on exploring this wonderful country with my friends. This is the point, when my Erasmus+ adventure in Macedonia truly began.

My first station was in Prilep. This is my new home for almost half a year. I wasn't scared, thanks to the help of the local Erasmus+ coordinator who provided all relevant information to quickly settle in. It turned out that I will live in the dormitory "Orde Copela" which is very close to my new college – the University "St. Kliment Ohridski" Bitola, Faculty of Economics Prilep. I was very excited, about what I was going to learn during this half a year on my new subjects: Business planning, Quality management, Decision Making Theory and Modeling of Business Process. During the first week of the academic year I met all my professors who welcomed me kindly and were very friendly. Namely, they are always there to help me if I need advice or have questions. At the first meeting I already got information about the learning materials and assessment methods which was very helpful. Although Prilep is a small town, it certainly has a soul and specific dynamics. There are plenty of small shops around and restaurants with delicious dishes. I wanted to try something traditional and new for me such as 'Selsko Meso'. Bingo! It was very tasty and original. During my trip I tried everything what was typical for this region such as: Stuffed peppers, Stuffed cabbage, the most exotic dish for me 'Shirden', and ton of grilled meat. Everything was delicious, particularly 'Shopska salad' and 'Tres Leches' that won my heart. What was surprising for me was small amount of vegetables here, but a lot of meat instead.

You cannot miss beautiful views of mountains in

Prilep as well. The closest was Marko's Towers. The view from the top was amazing. I could see the whole city and very large mountains further. During my stay in Macedonia I had many opportunities to see amazing places like Ohrid lake, the National Park "Mavrovo", Vodno Mountain, Kamani Kukli, but the view from the monastery "St. Naum" was something which took my breath away. The combination of mountains and crystal clear water of Ohrid was one of the most beautiful things I have ever seen. I had even less pleasant opportunity in Trpejca to see a snake swimming next to me! What was also interesting for me to see is the Macedonian's flag in every city, a sign of pride of nationality. It drew my attention already in Prilep. During my trip I visited many historical places. First was in Krushevo peculiarly looking monument "Ilinden" and also ancient places such as Heraclea near Bitola and Prehistoric Astronomical Observatory in Kokino were very impressive as well. I had an opportunity to learn a bit of Macedonia's history there.

Macedonia presented itself to me as a land with beautiful mountains, nature, delicious food, and very kind people. However, it is only the beginning of my Erasmus+ adventure in Macedonia and I cannot wait to get to know more of this amazing country.

Новости од АИЕСЕК

Кристина Николова

Димитар Врглевски

Кога некој би ме запрашал што е АИЕСЕК, најверојатно би му ја кажала официјалната дефиниција што ја користиме: АИЕСЕК е најголемата глобална младинска непрофитна организација за развој на лидерскиот потенцијал кај младите. Ова го постигнува преку понуда на интернационални искуства т.е. пракси во 127 земји ширум светот. Сепак, мојата лична дефиниција би звучела малку поинаку, односно АИЕСЕК е приказна стара 65 години за тоа како една млада индивидуа помага на друга во нејзиниот развој на личен и професионален план.

Од самиот старт кога за прв пат ќе стапнеш во нашите простории, па сè до последниот миг на твоето АИЕСЕК искуство, било како член или практикант, се среќаваш со луѓе кои несебично ти помагаат и те водат низ процесот на развој на твојот потенцијал. Таа доверба во потенцијалот на идните лидери во светот и јас лично ја имам искушено. Имено, ги забележувам позитивните промени од влијанието на праксата во странство кај младите по нејзиното завршување. Притоа, практикантите развиваат вештини во областите на: маркетингот, продажбата, човечките ресурси, проектниот менаџмент и др. Сведок сум на посветеноста и жарот да допреш до секој млад поединец и како пред моите очи се развиваат нови лидери. Зад името АИЕСЕК стојат имињата на посветените членови кои несебично го прават сето ова возможно. Тие го посветуваат и жртвуваат своето време да им понудат шанса на сите млади да имаат интернационално искуство. Во моментов регрутираме нови членови подготвени да се преобразат во лидери кои ќе бидат дел од нашиот тим и самите ќе го искушат ова. Ве очекуваме!

АИЕСЕК ЛК Прилеп во периодот од 28 август до 1 септември 2018 година го организираше настанот наречен „Art and Culture Festival“. Овој петдневен креативен настан се одржуваше на отворено, во центарот на Прилеп, најчесто во просторот околу саат кулата. Во рамките на Фестивалот беа организирани повеќе настани како што се: вечер на слем поезија, театарска претсва, три работилници за културна разноликост, дискриминација и едукација за оддржливите цели за развој поставени од страна на ОН, како и две панел дискусии за културна разноликост и дискриминација и за состојбата

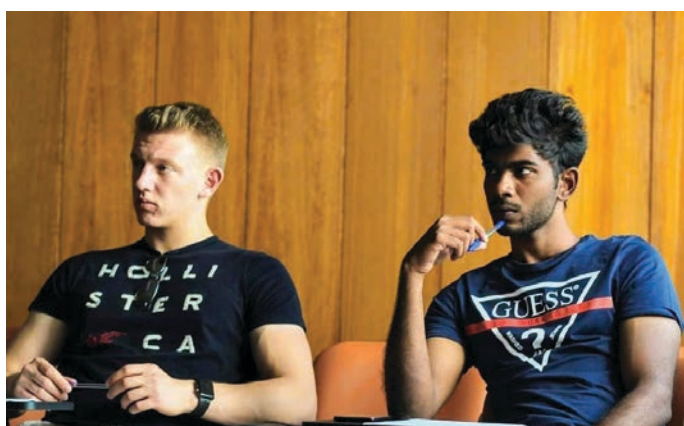
на уметниците во Република Македонија, каде панелисти беа истакнати прилепчани во наведените области. Освен тоа, беше одржано кино на отворено каде се проектираше филмот „Не named me Mala-la“. Во рамките на овој проект беа вклучени тројца интернационални волонтери од Романија и Турција и уште дваесет локални волонтери-средношколци. За успешната реализација на Фестивалот придонесоја Универзитетот „Св. Климент Охридски“-Битола, Општина Прилеп, Јавен простор Прилеп, Draxlmaier, пекарите Алекс, Бектеш и Џулијано, НУЦК „Марко Цепенков“ и Bim Food Prilep. АИЕСЕК ЛК Прилеп се надева дека „Art and Culture Festival“ ќе прерасне во традиција водена и организирана од страна на

Новости од Студентскиот парламент

Ивана Сурлаџиоска

Студентскиот парламент при Економскиот факултет-Прилеп континуирано работи на подобрување на условите за студирање и студентскиот стандард на своите членови. Во оваа прилика претставува големо задоволство да се истакне дека зад нас стои уште една успешна година, исполнета со многу реализирани активности, а пред сè, стекнати нови знаења и вештини. Нашиот фокус и понатаму остануваат студентите чии идеи, предлози и сугестии се секогаш добредојдени. Имено, овој месец студентите ќе имаат можност директно да партиципираат во креирањето на програмата на Студентскиот парламент преку таканаречената „кутија за идеи“ со цел да се подобри студентскиот живот, а студирањето да го направиме што поуспешно и поинтересно. Освен тоа, оваа година нè чекаат и неколку нови предизвици меѓу кои е формирањето на Студентското собрание, чиешто ингеренции и задачи ќе бидат слични на Студентскиот парламент. Во тој контекст, искрено се надевам дека со помошта на поголем број од студентите ќе ги реализираме сите планирани активности, а Студентскиот парламент и во иднина ќе претставува главен двигател на студентскиот живот во нашиот факултет.

Препорачуваме

Мери Бошкоска

„Момчето милијардер: Марк Закерберг со свои зборови“

Автор: Џорџ Беам

Издавачка куќа: APC ЛАМИНА

Година на издавање: 2014

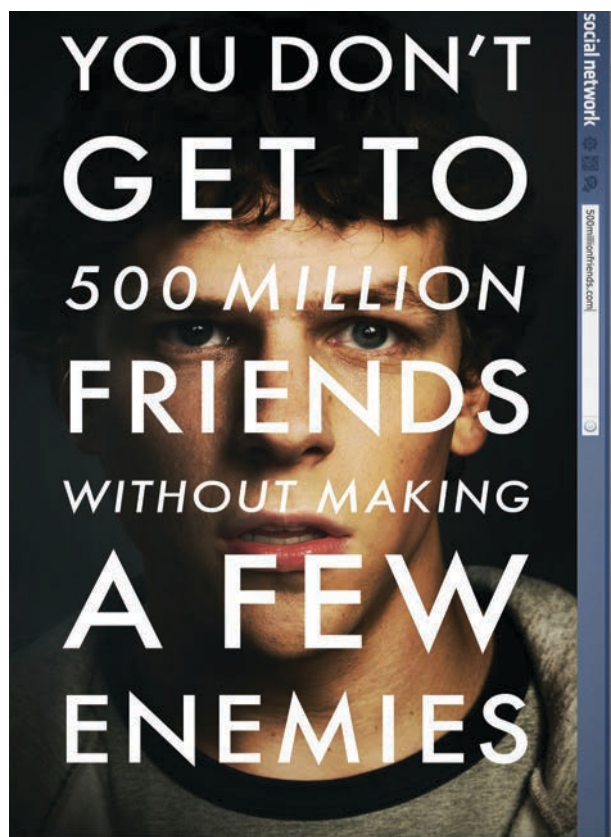

Навидум позната приказна – уште една бубалица која успеала во животот. Марк Закерберг, детето-гениј, го напушта Харвард за да го основа Фејсбук, гигант и социјална мрежа која го рedefинира светот каков што го познаваме. Тој станува најмладиот милијардер во светот на сите времиња кој самиот го заработил своето богатство. Но вистинската приказна е нешто посуптилна. Се работи за трансформацијата на Закерберг од програмер-самотник без социјални вештини, во еден успешен менаџер и инспиративен лидер. Како Закерберг ја употреби сопствената хакерска филозофија, опишана со слогани како „Движи се брзо и скрши нешто“ за да создаде неверојатно успешен бизнис? Покривајќи сè, од почетокот на неговите рани денови на Харвард, па сè до станувањето на јавна компанија и понатаму, Момчето милијардер е

една детална колекција од закерберговите мисли, изјави и предвидувања за иднината, исто како и туѓи увидувања за Закерберг и феноменот Фејсбук. Извадени од интервјуа, говори, допишувања и написи на Фејсбук, овие обелоденувачки изјави ја покажуваат конкретната генијалност на „момчето под качулката“.

Социјална мрежа (2010)

„Социјална мрежа“ (The Social Network) е биографска драма во режија на David Fincher. Сценариото од Aaron Sorkin, по којшто овој филм е снимен, се базира на книгата The Accidental Billionaires: The Founding of Facebook од авторот Ben Mezrih од 2009 година. Филмот го прикажува основањето и подемот на социјалната мрежа Facebook - најреволуционерниот општествен феномен на новиот век. Една есенска вечер во 2003 година, Марк Закерберг студент на Харвард и генијален компјутерски програмер, седнува на својот компјутер и започнува да работи на својата идеја. Набрзо, тоа што го почна во неговата студентска соба се претвора во глобална социјална мрежа и претставува вистинска револуција во комуникацијата. После шест години, со повеќе од 500 милиони нови пријатели, Марк Закерберг е најмладиот милјардер во историјата... Но, овој претприемач неговиот успех ќе го однесе во светот на приватните и законските компликации...

How client react to physical evidence stimuli?

**Marija Dragičević,
Associate Professor, University of Dubrovnik**

**06.11.2018 год. Вторник, 9 часот,
АМФИТЕАТАР I**

МОЈОТ ИЗБОР Е ...

Традиција и квалитет

Широк избор на студиски програми

Целосна посветеност на потребите на студентите

Одлични просторни и технички услови

Практични знаења

Студиски програми прв циклус

1. Е-бизнис (4+1)
2. Менаџмент (4+1)
3. Сметководство и реализија (4+1)
4. Меѓународен бизнис (4+1)
5. Маркетинг менаџмент (4+1)
6. Банкарство и финансии (4+1)

Студиски програми втор циклус

Едногодишни студии (60 кредити)

1. Е-бизнис
2. Маркетинг менаџмент
3. Меѓународна економија и бизнис
4. Сметководство, финансии и реализија
5. Банкарство
6. Менаџмент

Двегодишни студии (120 кредити)

1. Бизнис администрација - менаџмент

